

11.01.2019

Vantaan Energia Oy
PL 95
01301 Vantaa

Viite: Arviointiohjelma saapunut 31.10.2018

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA, VANTAAN ENERGIA OY, JÄTEVOIMALAN LAAJENNUS, VANTAA

1. HANKETIEDOT JA YVA -MENETTELY

Vantaan Energia Oy on 31.10.2018 saattanut vireille Vantaan jätevoimalan laajennuksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) toimittamalla Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi tulee tehdä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä kokonaisuudessaan.

Arviointiohjelmavaiheen jälkeen hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Vantaan Energia Oy, jossa hankkeen yhteyshenkilönä on Mikko Anttila. Arviointiohjelman on laatinut konsulttitoimeksiantona ÄF-Consult Oy, jossa yhteyshenkilönä on Arto Heikkinen.

Uudenmaan ELY-keskus on arviointimenettelyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen yhteysviranomainen. Yhteyshenkilönä arviointimenettelyssä toimii Erika Heikkinen.

Hankkeen kuvaus ja sijainti

Vantaan Energia Oy:n sähköä ja lämpöä tuottava jätevoimala on valmistunut vuonna 2014. Laitos sijaitsee Vantaan kaakkoisosassa Långmossebergenissä Porvoonväylän ja Kehä III:n risteyksessä. Jätevoimala polttaa vuodessa noin 374 000 tonnia kierrätykseen

Lasku hankkeesta vastaavalle 8 000 €. Maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä.

kelpaamatonta, syntypaikkalajiteltua jätettä. Voimalalle suunnitellaan nyt toiminnan laajennusta, joka lisää energiantuotantoa ja edistäisi kierrätyskelvottoman jätteen hyötykäyttöä. Hanke tukee Vantaan ja Helsingin kaupunkien tavoitteita olla hiilineutraaleja vuoteen 2035 mennessä.

Hankevaihtoehdoissa lisätään olemassa olevan voimalaitoksen jätteenpolttokapasiteettia joko laajentamalla nykyisten kattiloiden kapasiteettia tai rakentamalla sen lisäksi uusi arinakattilayksikkö. Uusi yksikkö sijoitettaisiin erilliseen rakennukseen, joka toimii itsenäisenä tuotantoyksikkönä. Tämä rakennus sijoittuu nykyisen jätevoimalan itäpuolelle. Uudessa laitoksikössä hyödynnettäisiin energiana sekajätteen lisäksi pääsääntöisesti myös jätteiden lajittelulaitoksista ylijäävää, muihin tarkoituksiin kelpaamatonta materiaalia.

Jätevoimalassa syntyviä jätteitä hankevaihtoehdoissa ovat:

- pohjatuhka eli kuona
- metallit (pohjatuhkasta eroteltu)
- kattilatuhka
- lentotuhka (kerätään sähkösuotimelta)
- savukaasun puhdistusjärjestelmän tuote
- muut jätteet (öljyjätteet, akut, paristot, loisteputket)

Lähimmät asuintalot ja -alueet sijaitsevat hankealueesta noin 500 metriä koilliseen ja lounaaseen, ja lähin koulu noin 600 metrin etäisyydellä lounaaseen. Alueen länsipuolella sijaitsee Rudus Oy:n betonin ja kiviaineksen murskauslaitos sekä betoniasema. Hankealueen itäpuolelle on suunnitteilla Remeo Oy:n jätteenkierrätyslaitos.

Sekä Uudenmaan kokonaismaakuntakaavassa että 1. vaihemaakuntakaavassa hankealue on merkitty energia- ja/tai jätehuollon alueeksi (EJ/EN). Östersundomin taajamatoimintojen alueelle ollaan laatimassa Helsingin, Sipoon ja Vantaan yhteistä yleiskaavaa, jossa hankealue on merkitty yhdyskuntateknisen huollon alueeksi, jolle voi sijoittaa mm. jätteenkäsittelylaitoksia ja liikennetoimintoja. Voimassa olevassa asemakaavassa hankealue on varustettu ET -merkinnällä (yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue).

Hankkeen vaihtoehdot

Hankeella on kaksi toteutusvaihtoehtoa ja nollavaihtoehto. Hankevaihtoehdot eroavat toisistaan poltettavan jätteen määrän ja kapasiteetin laajennuksen toteutuksen suhteen.

VE0: Laajennushanketta ei toteuteta. Jätevoimalan kapasiteetti pysyy nykyisessä, noin 374 000 tonnissa poltettua jätettä vuodessa.

VE1: Jätevoimalan olemassa olevien kattiloiden kapasiteettia lisätään niin, että kokonaiskapasiteetti on 450 000 tonnia poltettua jätettä vuodessa.

VE2: Jätevoimalan olemassa olevien kattiloiden kapasiteettia lisätään, ja jätevoimalaa laajennetaan uudella arinakattilalla siten, että kokonaiskapasiteetti on noin 600 000 tonnia poltettua jätettä vuodessa.

Hankkeen YVA -menettelyn tarve

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA -menettely) tarve määräytyy YVA -lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelon kohdan 11 b) perusteella, jonka mukaan YVA-menettelyä sovelletaan muiden kuin vaarallisten jätteiden polttolaitoksiin tai fysikaalis-kemiallisiin käsittelylaitoksiin, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa, sekä kohdan 12) perusteella, kooltaan liitteen luettelon hankkeita vastaaviin hankkeiden muutoksiin.

Asiaan liittyvät muut hankkeet, suunnitelmat ja ohjelmat

Jätevoimalan laajennus on osa Vantaan Energia Oy:n tavoitetta luopua kivihiilen poltosta 2020-luvulla, mikä vähentää osaltaan yhtiön toiminnasta syntyviä hiilidioksidipäästöjä.

Remeo Oy suunnittelee kierrätysmateriaalien käsittelylaitosta Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan itäpuolelle. Hankkeen YVA -menettely on vireillä.

Hankkeen edellyttämät luvat, päätökset ja suunnitelmat sekä näiden yhdistäminen YVA-menettelyyn

Jätelain (646/2011) soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitospaikkaista, vaatii ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) mukaisen ympäristöluvan (YSL Liite 1, kohta 13a). Vantaan Energia Oy:n nyt käsittelyssä olevan hankkeen toimivaltainen ympäristölupaviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto (YSA 1§ kohta 13a). Ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on, että YVA-menettely on päättynyt.

Uudisrakennuksille haetaan Vantaan kaupungin rakennuslupaviranomaiselta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukainen rakennuslupa ennen rakentamisen aloittamista. Rakennusluvan myöntäminen edellyttää, että YVA -menettely on päättynyt.

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) mukaisten vaarallisten kemikaalien laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin tulee hakea lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Vähäisestä teolliseen käsittelyyn ja varastointiin on tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle, joka on Vantaalla Keski-Uudenmaan pelastuslaitos.

Ilmailulaki (864/2014) edellyttää, että ilmailulle mahdollisesti vaara aiheuttavan rakennuksen tai rakennelman asettamiseen haetaan Liikenteen turvallisuusviraston (nyk. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom) myöntämä lentoestelupa, tai mikäli lain tarkoittamalla pystytettävällä esteellä ei ole vaikutusta lentoturvallisuuteen, lentoestelausunto.

Toiminnan sijoittamisessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisissa kaavoissa osoitettu alueen käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset. Laajennuksen rakentaminen hankkeen suunnitellulle sijaintipaikalle ei todennäköisesti edellytä kaavamuutoksia.

Viranomaismenettelyjen yhteensovittamiseksi hankkeesta järjestettiin 2.10.2018 Uudenmaan ELY -keskuksessa YVA -lain 8 §:n tarkoittama ennakkoneuvottelu.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu Vantaan Sanomat, Helsingin Sanomat ja Hufvudstadsbladet -lehdissä.

Arviointiohjelma on kuulutettu ja ollut nähtävillä 15.11. – 14.12.2018 seuraavissa paikoissa:

Vantaan kaupunki, Maankäytön asiakaspalvelu, Kielotie 13, Vantaa
Länsimäen kirjasto, Suunnistajankuja 2, 01280 Vantaa

Internetissä:

www.ymparisto.fi/VantaanjatevoimalanlaajennusYVA
www.miljo.fi/VandaavfallskraftverketMKB

Arviointiohjelmasta järjestettiin 28.11.2018 klo 18.00 – 20.00 yleisötilaisuus Vantaan Energia Oy:n jätevoimalalla osoitteessa Pitkäsuontie 10, 01200 Vantaa.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ELY -keskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Vantaan ja Helsingin kaupungeilta sekä niiden ympäristönsuojeluviranomaisilta, Vantaan kaupungin terveysuojeluviranomaiselta, Uudenmaan liitolta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Liikennevirastolta (nyk. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja Väylävirasto), Museovirastolta, Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta, Suomen luonnonsuojeluliitolta ja Remeo Oy:ltä.

Yhteysviranomaiselle toimitettiin arviointiohjelmasta kymmenen lausuntoa ja neljä mielipidettä, joista kolme oli asukasyhdistysten mielipiteitä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/VantaanjatevoimalanlaajennusYVA.

Seuraavassa on esitetty yhteenveto lausuntojen ja mielipiteiden pääsisällöstä.

Yhteenveto lausunnoista

Toiminnan kuvaus ja vaihtoehdot

Arviointiselostukseen haluttiin tarkka selvitys siitä, minkälaisia jätteitä laitokselle on tarkoitus vastaanottaa, sekä kuvaus näiden jätejakeiden vaikutuksista laitoksen päästöihin ja poltossa syntyvien jätteiden määriin

ja koostumuksiin kussakin vaihtoehdossa. Todettiin, että hankekuvauksessa jätepolttoaineiden hankinta, kuljetus ja käsittely on esitetty melko pelkistetyksi, ja näitä tulisi selventää arviointiselostuksessa.

Todettiin, että jätteenpolton voimakas lisääminen on lähtökohtaisesti jätedirektiivin tavoitteiden, valtakunnallisen jätesuunnitelman ja jätehierarkian sekä kiertotalouden tavoitteiden vastaista. Vaihtoehtoihin tulisi lisätä 0+ -vaihtoehto, jossa jätteen synnyn ehkäisyä, uudelleenkäyttöä ja kierrätystä kehitetään jätehierarkian mukaisesti.

Lisäksi katsottiin, että Vantaan Energia Oy:n hanke ei vastaa valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa tunnistettuihin tarpeisiin erityisalojen jätteiden polttokapasiteetin lisäämisestä. Yhtenä hankevaihtoehtona tulisi tarkastella näiden erityisjätteiden hyödyntämistä uudessa laitoksessa yhdyskuntajätteen polttamisen sijaan.

Tuotiin esille, että pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisiä jätehuoltomääräyksiä ollaan päivittämässä, ja yhdyskuntajätteiden erilliskeräysvelvoitteeseen on suunnitteilla tiukennuksia, millä voi olla vaikutuksia poltettavan jätteen määrään. Lisäksi tulisi huomioida Valtioneuvoston jäteasetuksen tavoite rakennus- ja purkujätteen energia- ja polttoainekäytön vähentämisestä. Todettiin, että arviointiselostuksessa tulee arvioida kiertotalouden muutosten tulevia vaikutuksia jätehuoltoon ja hyödynnettävän jätteen laatuun.

Arviointiselostuksessa tulisi esittää, millä toimenpiteillä voidaan estää kierrätyskelpoisen jätteen poltto, jos kierrätykseen kelpaamattomasta jätteestä tulee edellä mainittujen syiden vuoksi pulaa.

Todettiin, että arvioinnissa tulisi tarkastella myös toimintahäiriöiden, toiminnan taukojen ja prosessin käynnistämisen aikaisia laitoksen ympäristövaikutuksia ja keinoja häiriöiden estämiseksi. Lisäksi rakentamisen aikaiset onnettomuus- ja häiriötilanteet tulee kuvata.

Vaihtoehdossa VE2 rakennettavan laitoksen sijoittuminen tontilla tulee kuvata arviointiselostuksessa tarkasti, jotta sijainti mm. suhteessa Vuosaaren sataman rautatunneliin selkiytyy.

Vaikutukset maankäyttöön

Arviointia hankkeen vaikutuksista lähialueen kaavoituksessa osoitettuun maankäyttöön pidettiin tarpeellisena. Erityisesti katsottiin, että arvioinnissa tulee huomioida Östersundomin alueelle suunniteltu kaupunkimainen rakentaminen. Jätevoimalan laajennuksen suunnittelussa tulee ottaa huomioon vireillä olevaan yleiskaavaan merkityn Porvoonväylän rinnakkaiskadun tarvitsema tila.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolailla rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Sotungin kylä ja Håkansbölen kartanoalue sijaitsevat alle kahden kilometrin päässä hankealueesta, mikä tulee huomioida

vaikutusten arvioinnissa. Todettiin, että myös pääkaupunkiseudun 1. maailmansodan aikaiset linnoitteet ovat RKY-kohteita, mutta niiden kohdalla mahdollista maisemallista haittaa ei sijainnin vuoksi katsottu niin merkitykselliseksi.

Melu- ja ilmanlaatuvaikutukset

Esitettyjä meluselvitystä ja savukaasumallinnusta pidettiin tarpeellisina. Näitä tehtäessä on tarpeen huomioida melun ja etenkin hiukkaspäästöjen yhteisvaikutukset naapurikiinteistön Rudus Oy:n toiminnan sekä suunniteltujen Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen ja linja-autovarikon toimintojen kanssa.

Hajuvaikutusten arviointia arviointiohjelmassa esitetyllä tavalla pidettiin tarpeellisena. Arviointia tehtäessä on tarpeen huomioida mahdolliset yhteisvaikutukset suunnitellun Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen kanssa.

Melun ja hajun arvioidun vaikutusalueen tulee olla ohjelmassa esitettyä laajempi kattaen koko laitosalueen ympäristön.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikenneyhteyksiin

Tuotiin esille, ettei hankkeen kaikkien vaihtoehtojen liikennemäärien eroja ole esitetty arvioitavaksi. Lisäksi jätepolttoaineiden kuljetusmatkoja tulisi arvioida myös ympäristön kestävyysnäkökulmasta. Arvioinnissa tulisi tunnistaa ongelmat polttoaineen saatavuudessa, mikä voi johtaa jäteraaka-aineen kuljetuksiin Suomen rajojen ulkopuolelta.

Katsottiin, että lähialueen eri toimintojen raskaan liikenteen yhteisvaikutukset Vantaan Energia Oy:n hankkeen kanssa tulee arvioida.

Todettiin, että liikennemäärien arvioinnissa tulisi huomioida sekä jätteiden kuljetus alueelle, että mahdolliset poiskuljetukset. Onnettomuus- ja häiriötilanteiden kohdalla tulisi arvioida vaikutukset sekä maantiiliikenteeseen, että Vuosaaren sataman rautatietunneliin.

Vuosaaren sataman rautatietunneli tulisi sisällyttää arvioinnin liikennettä koskevaan nykytilakuvaukseen. Hanke tulee suunnitella siten, ettei siitä missään tilanteissa aiheudu haittaa rautatietunnelin toiminnalle ja käytölle. Hankkeelta edellytetään hyvää vesienhallintaa huomioiden tunneliin päätyvän veden laatu ja määrä.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Arviointiselostuksessa tulee tarkastella toiminnan aiheuttaman päästölaskeman vaikutuksia laitoksen vettä läpäisemättömien pintojen hulevesien haitta-ainepitoisuuksiin. Vaikutusarvioinnissa tulee huomioida, että alueen pintavedet laskevat lopulta Natura-alueelle.

Todettiin, että alueella esiintyy huonolaatuisia pohjavesiä, joiden alkuperä ja käsittely tulee selvittää. Lisäksi on esitettävä toimenpiteet, joilla pohjaveden pilaantuminen voidaan estää. Hankkeen rakentamisen aikaiset vaikutukset pohjaveteen on arvioitava.

Luontovaikutukset

Todettiin, että arviointiselostuksessa tulee käsitellä laitoksen pölypäästöjen ja laskeuman vaikutus läheisiin lahokaviosammalen esiintymiin. Lisäksi on arvioitava vaikutukset lähialueiden ekologisiin yhteyksiin.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteissä kannatettiin VE0 -vaihtoehtoa mm. asutuksen sekä suojelu- ja virkistysalueiden läheisyyden vuoksi. Toiminnan yhteisvaikutusten arviointi muiden alueen toimijoiden kanssa tulisi esittää myös vaihtoehdossa VE0.

Tuotiin esille huoli hankealueen lähiympäristöön suunniteltujen ja jo toimivien laitosten, kuten Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen ja Rudus Oy:n murskausalueen yhteisvaikutuksista nyt käsittelyssä olevan hankkeen pinta- ja pohjavesi- sekä pöly- ja meluvaikutusten kanssa. Meluvaikutukset tulisi selvittää tarkemmin myös liikenteen osalta. Alueen melutason katsottiin jo nyt nousseen monien toimintojen vuoksi.

Todettiin, että laitoksen ilmapäästöjen koostumus ja riskit on selvitettävä huolellisesti erityisesti haitallisimpien yhdisteiden suhteen. Poltettavien jäte-erien koostumus on selvitettävä tarkemmin ja esitettävä nykyistä selkeämmin. Lisäksi tuotiin esille huoli syntyvän tuhkan sisältämistä haitta-aineista ja niiden leviämisestä tuhkan mukana ympäristöön.

Katsottiin, että toiminnan lähialueelle tulee sijoittaa pysyvä laitteisto hiukkaspäästöjen mittaukseen ja tuloksista on raportoitava säännöllisesti. Toiminnasta aiheutuva laskeuma ympäristöön on arvioitava.

Oltiin huolissaan alueelle muodostuvasta raskaan liikenteen solmukohdasta ja lisääntyvästä liikenteestä, joiden seurauksena raskas liikenne saattaa suuntautua myös läheisille pientaloalueille. Liikennemääristä ja niiden kasvusta haluttiin lisäselvityksiä.

Todettiin, että Natura-alueille aiheutuvat alueen toimintojen yhteisvaikutukset pölyn, liikennepäästöjen ja hulevesien osalta tulee selvittää. Lähialueen luontoarvot, kuten lahokaviosammalen esiintyminen ja harvinaiset luontotyypit on huomioitava selvityksissä. Puhdistamattomien hulevesien laskemista Västerkullanojaan ja muihin ojiin ei tule sallia.

Mielipiteissä tarkasteltiin myös toiminnan suhdetta nykyiseen jäte- ja ilmastopolitiikkaan. Katsottiin, että jätteenpolttaminen ei kuulu EU:n kiertotalouden tavoitteisiin, vaan jätteen sisältämät raaka-aineet tulisi saada tehokkaammin kiertoon. Jätteenpolttotoimintaa tulisi arvioida suhteessa tehostuvaan muovinkierrätykseen ja muovinkäytön vähenemiseen. YVA-selostuksessa tulisi lisäksi tarkastella, kuinka jätteenpolttaminen suhteutuu hiilineutraalisuustavoitteeseen verrattaessa sitä muihin energiantuotantomuotoihin. Fossiilisten tukipolttoaineiden käyttö jätevoimalassa lisää sen CO₂-päästöjä.

Katsottiin, että laitoksen terveys- ja turvallisuusriskit, kuten tulipaloriski, on selvitettävä huolella. Pohjavesien laadulle ei saa aiheutua haittaa. Arviointiselostuksessa tulee esittää täsmälliset tiedot poltettavista

jäteluokista ja poltossa syntyvien vaarallisten aineiden muodostumisesta.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa YVA -asetuksen 3 §:ssä luetellut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida seuraavat asiat.

Hankkeen kuvaus ja ympäristön nykytilan kuvaus

Hankkeen kuvaus, tarkoitus ja sijainti on esitetty arviointiohjelmassa kattavasti ja selkeästi.

Jätevoimalan laajennuksen (VE2) mahdolliset rakentamisen aikaiset vaikutukset (esim. kuljetusliikenne) on sisällytettävä hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin.

Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiohjelmassa toiminnan vaihtoehtoiksi on nykytilanteen lisäksi valittu olemassa olevan polttokapasiteetin tehostaminen ja sen ohella uuden polttokattilan rakentaminen. Valitut vaihtoehdot ovat riittävät jo olemassa olevan toiminnan laajentamisen arvioimiseksi. Arviointiselostuksessa tulee toiminnan vaihtoehtoja arvioida myös siltä kannalta, onko poltettavan jätteen laadussa ja tätä kautta savukaasutai muissa päästöissä sekä poltossa syntyvän jätteen määrässä tai laadussa eroja eri hankevaihtoehtojen välillä.

Arviointiselostuksessa on käsiteltävä kaikkia vaihtoehtoja samalla tarkkuudella.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Hankkeen merkittävimmät ympäristövaikutukset on tunnistettu ja niiden arvioinnissa käytettäviä menetelmiä on kuvattu riittävästi arviointiohjelmassa.

Vaikutusten arvioinnissa on kattavasti esitettävä myös haitallisten vaikutusten lieventämistoimet. Seuraavilta osin suunniteltua arviointia on täsmennettävä.

Hankkeen toteuttaminen

Arviointiselostuksessa on perusteltava jätteenpoltoon perustuvan energiantuotantomuodon laajentamishanke ja esitettävä, kuinka hankkeen toteuttaminen ja sen eri vaihtoehdot edistävät kansallisen tason velvoittavia voimassa olevia kiertotalous- ja ilmastotavoitteita. Selostuksessa on tuotava esille toimenpiteitä ja menettelytapoja, joilla näiden tavoitteiden toteutumista voidaan edistää mm. jätepoltoaineen keräykseen ja kuljetukseen sekä kierrätyskelpoisen jätteen hyödyntämiseen liittyen.

Selostuksessa on arvioitava kierrätyskelvottoman jätepolttoaineen riittävyys ottaen huomioon tällä hetkellä tiedossa olevat alueelliset muutokset jätteen kierrätysvelvoitteissa ja jätteen määrän kehityksessä. Lisäksi on esitettävä, miten laitoksen toiminnassa voidaan ehkäistä kierrätyskelvoisen materiaalin päätymistä energiahyötykäyttöön.

Hankekuvauksessa on tarkennettava eri hankevaihtoehtojen jätepolttoaineiden hankintaa, laatua ja kuljetusta.

Vaikutusalueen rajaus

Arviointiohjelmassa on selkeästi esitetty hankkeen merkittävien ympäristövaikutusten vaikutusalueiden rajaus kartalla. Valitut vaikutusalueet ovat pääpiirteissään riittävät.

Hajuvaikutusten arviointi on ohjelmassa rajattu tehtäväksi hankkeen lähimmillä asuinalueilla. Arviointi tulee laajentaa myös Ojangan ulkoilualueen lähimpiin osiin.

Melu- ja värinävaikutukset

Arviointiohjelman mukaan ”Eri hankevaihtoehdoissa ei melun kannalta ole merkittävää eroa, joten kaikkien hankevaihtoehtojen meluvaikutuksia voidaan arvioida saman melumallinnuksen avulla”. Mikäli esitetään vain yhden vaihtoehdon aiheuttama melutaso alueen ympäristössä, tulee tarkasteluun valittu tilanne perustella arviointiselostuksessa. Valitun vaihtoehdon tulee olla sellainen, että se varmuudella edustaa laitoksen normaalitoiminnan aikaista pahinta melutilannetta.

Alueen melutarkasteluissa tulee esittää voimalaitoksen toiminnasta aiheutuva melu yksinään sekä yhdessä muista melulähteistä aiheutuvan melun kanssa. Mikäli melun leviämistä joudutaan estämään melusteillä tms. ratkaisulla, tulee tuloksissa esittää myös meluntorjuntatoimien vaikutus.

Koska ainakin vaihtoehdossa VE2 alueelle rakennetaan ja sijoitetaan uusia melua aiheuttavia laitteistoja, on niiden valinnassa ja sijoittelussa huomioitava melu ja sen leviämisen estäminen häiriintyvien kohteiden suuntaan. Arviointiselostuksessa tulee myös esittää melulaskennoissa käytettyjen laitteiden ja koneiden lähtömelutasot sekä laskennoissa käytetyt toiminta-ajat.

Toimintaan liittyvässä alueen rakentamisessa on tarvittaessa otettava huomioon Liikenneviraston lausunnossa esitetyt rajoitukset ja toimenpiteet suhteessa Vuosaaren rautatietunnelin etäisyyteen ja sen värinäherkkyyteen.

Vaikutukset ilmanlaatuun ja ilmastoon

Hankkeen vaikutuksia ilmaan ja ilmanlaatuun arvioidaan mm. savukaasumallinnuksella ja hyödyntämällä laitoksen aiempia tarkkailutuloksia. Mallinnus tehdään yhdellä piipun korkeudella ja yksillä savukaasun pitoisuusarvoilla.

Arviointiselostuksessa tulee arvioida myös polttoprosessissa tapahtuvien poikkeus- ja häiriötilanteiden sekä laitoksen

uudelleenkäynnistyksen vaikutuksia syntyviin savukaasupäästöihin. Selostuksessa tulee esittää arvio siitä, onko poltettavan jätteen laadulla mitattavissa olevaa vaikutusta savukaasupäästöjen laatuun, ja mikäli on, millä keinoin hyödynnettävän jätteen laatua voidaan eri hankevaihtoehdoissa säädellä haitallisimpien ilmanlaatuvaikutusten ehkäisemiseksi.

Toiminnan olemassa oleva, tai mikäli sellaista ei kaikille hankevaihtoehdoille ole, alustava ilmanlaadun seurantaohjelma havainnointipaikkoineen on esitettävä arviointiselostuksessa.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin

Arviointiohjelmassa esitetty maa- ja kallioperän sekä pohjavesien vaikutusarviointi on riittävä toiminnan laatu huomioon ottaen. Pohjaveden laadusta ja tilan muutoksista alueella on olemassa tietoa pitkältä ajalta.

Arviointiselostuksessa tulee esittää toiminnan olemassa oleva pohjaveden seurantaohjelma ja arvio siihen eri hankevaihtoehtojen toiminnan myötä mahdollisesti tulevista lisäyksistä.

Hankealueen itäosassa sijaitsevaan Vuosaaren sataman rautatietunneliin maaperän tai pohjaveden kautta kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida Liikenneviraston lausunnon mukaisesti.

Vaikutukset hulevesiin ja pintavesiin

Arviointiohjelman mukaan hankealueen puhtaat kattovedet ja muut puhtaat sade- ja hulevedet johdetaan avo-ojiin. Jäteautojen liikennealueiden ja jätteen vastaanottoalueen hulevedet johdetaan öljyn- ja hiekanerotuksen kautta jätevesiviemäriin. Alueelta pois johdettavien puhtaiden hulevesien määrässä tai laadussa ei ole merkittävää vaikutusta eri hankevaihtoehtojen välillä.

Hankkeen vaikutus hankealueen ulkopuolisiin pintavesiin voidaan arvioida vähäiseksi, eikä arviointiohjelmassa ole esitetty tehtäväksi erityisiä pintavesiselvityksiä. Arviointiselostuksessa tulee kuitenkin esittää arvio savukaasupäästöistä mahdollisesti aiheutuvan hiukkaslaskeuman vaikutuksista lähialueen pintavesien laatuun.

Luontovaikutukset

Arviointiohjelman mukaan vaikutukset kasvillisuuteen, eläimiin ja luonnon monimuotoisuuteen arvioidaan olemassa olevien tietojen ja hankkeen eri vaihtoehtojen aiheuttaman kuormituksen perusteella.

Luontovaikutusten arviointiin on sisällytettävä arvio hankevaihtoehtojen ilmapäästöjen vaikutuksesta lahkaviosammalen lähialueilla todettuihin esiintymiin.

Vaikutukset maankäyttöön ja rakennettuun ympäristöön

Arviointiohjelmassa on kuvattu hankkeen sijainti sekä hanke- ja lähialueen nykyiset toiminnot, lähialueiden häiriintyvät kohteet ja hankealueen kaavoitus tilanne eri kaavatasoilla. Maankäyttöön liittyvien asioiden ja mm. kaavamuutostarpeiden arviointi selostusvaiheessa on

huomioitu arviointiohjelmassa yleisesti ottaen asianmukaisesti. Laadittavana olevien kaavojen ajantasaiset tiedot tulee päivittää arviointiselostukseen esim. Östersundomin yhteisen yleiskaavan osalta.

Vuosaaren sataman rautatietunneli on osoitettu merkintänä Uudenmaan maakuntakaavassa, Vantaan yleiskaavassa, Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa sekä hankealueella voimassa olevassa asemakaavassa. Rautatietunneli tulee arviointiselostuksessa lisätä kaavamerkintöjen kuvaukseen.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten laadun ja laajuuden arviointi on arviointiohjelman mukaisesti toteutettuna riittävä.

Liikennevaikutukset

Hankealueelle on tarkoitus kulkea Kehä III:n Länsimäentien eritasoliittymän kautta. Laitosalueelle kulkevan ja sieltä lähtevän liikenteen määrä tulee arvioida. Liikennemäärän kasvusta mahdollisesti seuraavat parantamistarpeet liikenneverkolla, kuten Pitkäsuontielle ja Länsimäentien eritasoliittymän ramppien päässä olevassa kiertoliittymässä, tulee myös selvittää. Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon yhteisvaikutukset hankealueen itäpuolelle suunnitteilla olevan Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen sekä hankealueen pohjoispuolelle toteutettavan Ojangan linja-autovarikon kanssa.

Lisäksi on arvioitava onnettomuus- ja häiriötilanteiden mahdolliset vaikutukset maantie- ja katuverkon liikenteeseen. Tämä tulee esittää arviointiselostuksessa kohdassa, jossa kuvataan onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutuksia.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Arviointiohjelman mukaan hankkeen vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen arvioidaan mm. hajun, melutason ja liikenteen muutosten osalta vertaamalla arvioinnin tuloksia annettuihin suosituksiin ja ohjearvoihin. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään lähialueella tehtävän kirjekyselyn tuloksia ja YVA -menettelyn aikana saatua palautetta.

Arviointiohjelmassa esitetty ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi on riittävä. Arviointiselostuksessa on kuvattava selkeästi ihmisten terveyteen ja elinoloihin kohdistuvien haittojen vähentämiskeinot ja niiden suunniteltu toteuttaminen.

Yhteisvaikutukset

Arviointiohjelman mukaan selostuksessa selvitetään yhteisvaikutukset erityisesti Remeo Oy:n suunnitteilla olevan kierrätyslaitoksen kanssa. Arviointiselostuksessa tulee esittää tulokset yhteisvaikutuksista (melu, pöly, liikenne tms.) myös muiden lähialueen olemassa olevien ja suunniteltujen toimintojen, kuten Rudus Oy:n murskauslaitoksen ja Ojangan linja-autovarikon kanssa.

Muut huomiot

Arviointiselostuksessa on esitettävä, millä tavoin hankkeen rakentamisessa ja jatkosuunnittelussa otetaan tarvittaessa huomioon hankealueen pohjoispuolella kulkeva 400 kV:n voimajohto.

Arviointiselostuksessa on verrattava toiminnassa syntyvien jätevesien määrää suhteessa jätevesiverkoston kapasiteettiin.

Mikäli hankkeessa louhitaan rautatietunnelin lähellä, työssä tulee noudattaa Liikenneviraston ohjetta 23/2013 "Louhintatyöt rautatien läheisyydessä". Ohjeen mukaan louhintatyöt rautatiealueella vaativat aina Liikenneviraston luvan. Lisäksi louhintatyöt alle 200 metrin etäisyydellä radasta vaativat aina yhteydenoton Liikennevirastoon ja alle 100 metrin etäisyydellä myös riskinarvioinnin.

Osallistuminen ja raportointi

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta järjestettiin 28.11.2018 esittelytilaisuus, jossa paikalla olivat hankkeesta vastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisen edustajat sekä noin 80 henkilöä yleisöä. Tilaisuudessa esiteltiin hanketta ja sen YVA-menettelyä. Tilaisuudessa keskusteltiin mm. laitoksen jätteenpolttotekniikasta ja savukaasujen laadusta, hankkeen melu-, pöly- ja ilmanlaatuvaikutuksista, alueen kokonaispölyhaitasta ja ilmanlaadun mittaamisesta läheisillä asuinalueilla sekä asumisviihtyvyyden vähenemisestä ja mahdollisista pohjavesivaikutuksista. Myös hankkeen mahdollisia yhteisvaikutuksia lähikiinteistöjen toimintojen kanssa haluttiin selvitettävän ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

Arviointiohjelmassa on esitetty osallistumisjärjestelyt selkeästi. Ympäristövaikutusten arviointiin liittyvät aineistot ovat olleet nähtävillä painetun materiaalin lisäksi myös internetissä Uudenmaan ELY-keskuksen YVA-sivuilla.

Arviointiselostuksessa tulee olla YVA-asetuksen 4 §:n mukainen selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys toimintaan liittyvillä eri osa-alueilla on riittävä. Selvitys laatijoiden pätevyydestä, kuten myös erillisselvitysten tekijöiden pätevyys, tulee esittää arviointiselostuksessa.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Uudenmaan ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäneille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/VantaanjatevoimalanlaajennusYVA.

Uudenmaan ELY-keskus lähettää hankkeesta vastaavalle kopiot arviointiohjelman johdosta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY-keskuksessa. Saadut lausunnot ja mielipiteet löytyvät myös osoitteesta www.ymparisto.fi/VantaanjatevoimalanlaajennusYVA.

6. SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU SEKÄ YVAMENETTELYSSÄ SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Suoritemaksu **8 000 euroa**

Maksun määräytyminen

Arviointiohjelmasta annettavasta ELY-keskuksen lausunnosta perittävä maksu on tavanomaisessa hankkeessa (11 – 17 henkilötyöpäivää) 8000 euroa.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)
Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä hallinto- ja kehittämiskeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2018 (1066/2017)

Ylitarkastaja

Leena Eerola

Ylitarkastaja

Erika Heikkinen

Jakelu

Vantaan Energia Oy
Vantaan kaupunginhallitus
Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Vantaan kaupungin museo
Helsingin kaupunginhallitus
Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Uudenmaan liitto
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Väylävirasto
Museovirasto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Suomen luonnonsuojeluliitto
Remeo Oy
Fingrid Oyj
MieliPiteen esittäneet

Tämä asiakirja UUELY/11485/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/11485/2018 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Eerola Leena 11.01.2019 15:00

Esittelijä Heikkinen Erika 11.01.2019 15:03